

بازسازی ویرانه‌ها

فرزندان راه پدران را ادامه ندادند

چنگیز، هلاکو و تیمور با حمله به ایران خرابی‌های زیادی به بار آوردند اما جانشینان آنها راه پدران خود را ادامه ندادند. آنها پس از آشنایی با مردم ایران، تحت تأثیر عقاید و آداب و رسوم ایرانیان قرار گرفتند. پس، به تدریج به دین اسلام روی آوردند و مسلمان شدند. آنها همچنین سعی کردند از خشونت و ویرانگری پدرانشان فاصله بگیرند و عمران و آبادی در ایران را تشویق کنند.

△ خواجه رشیدالدین فضل‌الله سمنانی

وزیران ایرانی

وزیران ایرانی سعی می‌کردند مغولان را راهنمایی و هدایت کنند و راه و رسم کشورداری را به آنها بیاموزند. جانشینان چنگیز و تیمور نیز می‌دانستند که بدون راهنمایی افراد لایق و شایسته، نمی‌توانند سرزمین‌های پهناور قلمرو خود را اداره کنند. برای مثال، خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی از وزیران دانشمند دوره‌ی ایلخانان بود که چندین کتاب علمی نوشت و به دستور او بناهای زیادی چون مسجد، مدرسه و بیمارستان ساخته شد.

△ خواجه نصیرالدین توسی

خواجه نصیرالدین توسی نیز از مشاوران هلاکو بود که سعی می‌کرد عادت‌های زشت مغول‌ها، از جمله وحشی‌گری‌هایشان، را تغییر دهد. خواجه نصیرالدین توسی، ریاضی‌دان و ستاره‌شناس بزرگی بود و به همت او رصدخانه‌ی مراغه تأسیس شد.

نام: سیده راضیه	نام خانوادگی: هاشمی	استاد مربوطه: جناب آقای دکتر جمشید سروری
مقطع تدریس: ابتدایی	پایه تدریس: پنجم	موضوع تدریس: بازسازی ویرانه ها
سال تحصیلی: ۹۸-۹۷	شماره طرح درس: ۲۲	مدت: ۴۵ دقیقه

فعالیت های قبل از تدریس: تعیین اهداف (اهداف کلی - اهداف جزئی)

❖ اهداف کلی درس

- ✓ آشنایی با روند عمران و آبادی در ایران

❖ اهداف جزئی

- ✓ با تغییر روش زندگی جانشینان مغول آشنا می شوند.
- ✓ با خواجه رشید الدین همدانی و کارهای او آشنا می شوند.
- ✓ نحوه رونق معماری و هنر را در ایران فرا میگیرند.
- ✓ شاعران دوره مغول و تیموری را میشناسند و علاقه نشان میدهند.
- ✓ خصوصیات شاهرخ پسر تیمور و کارهای مهم او را بیان میکنند.

اهداف رفتاری در حیطه‌ی شناختی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

- ✓ شاعران و دانشمندان ایرانی را نام ببرند.
- ✓ نمودار خط زمان حکومتها را فرا گرفته و نام ببرند.
- ✓ چگونگی گسترش شهرنشینی در زمان مغول را توضیح دهند.
- ✓ چند مورد از آثار باستانی دوره ایلخانیان و تیموریان را بدانند.
- ✓ در مورد کشورگشایی های تیمور اطلاعاتی را بدانند.

اهداف رفتاری در حیطه‌ی عاطفی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

- ✓ در فعالیتها و حل تمرین علاقه نشان دهند.
- ✓ علاقه مند به شناخت تصاویر کتاب باشند.
- ✓ به رونق فرهنگ و هنر در دوره های حکومت ها علاقه نشان داده و اهمیت دهند.
- ✓ به هنر و معماری ایران ارزش قایل شوند.

تعیین اهداف رفتاری در حیطه‌ی روانی - حرکتی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

- ✓ تصاویر کتاب را مشاهده کند.
- ✓ در مورد رونق معماری و هنر ایران در دوره های مغول و تیموری تحقیق کنند.
- ✓ ماکت بناهای تاریخی را مانند مسجد گوهرشاد یا آرامگاه عطار طراحی کنند.
- ✓ کتب شعری مانند سعدی , حافظ و مولانا را مشاهده کنند.

ارزشیابی تشخیصی

- ✓ درباره سلسله هایی که در ایران تشکیل شده است چه میدانید.
- ✓ روند ورود مغولان و کارهایی که انجام داده اند را توضیح دهید.

✓ در مورد شاعران بزرگ ایران چه میدانید.

ایجاد انگیزه

قسمتی از شعرهای تاریخی ایران را میخوانیم و سولاتی درباره آنچه از تاریخ سلسله های حاکم بر ایران در گذشته فرا گرفته اند پرسیده میشود و از تصاویر و فیلم ها برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان استفاده میشود.

پیش سازمان دهنده ها

- ✓ آثار باستانی مناطق سکونت خود را بیان کنند.
- ✓ درباره شعرایی که در شهر یا استان خود می زیسته اند توضیح دهند.
- ✓ در مورد سلسله ها و پادشاهانی که حکومت کرده اند چه میدانند.

سازماندهی مطالب درس

- عنوان های درس را روی تابلو مینویسیم
- ✓ جانشینان چنگیز , هلاکو و تیمور
- ✓ وزیران ایرانی
- ✓ رونق معماری و هنر

فعالیت های حین تدریس

❖ مهارت آغازین

با پخش فیلم و عکس توضیحات لازم درباره نحوه تشکیل حکومت ها در ایران ارائه میشود و نمودار خط زمان توضیح داده میشود . سپس با نمایش عکسهایی از شاعران و نویسندگان به معرفی حکومت های ایرانی و رونق فرهنگ و هنر می پردازیم.

❖ انتخاب روش تدریس و ارائه درس

فیلمی مربوط به حکومت ایلخانیان را برای این درس انتخاب میکنم و ان را ب نمایش میگذارم . در حین نمایش در صورت نیاز توضیحات داده میشود . نقاط ابهام برطرف میشود . سعی میکنم فیلم را در فضای آرام و مناسب پخش میکنم . همه دانش آموزان باید دید کافی برای تماشا داشته باشند . پس از نمایش از شاگردان میخواهیم که هر کس برداشت خود را از فیلم بیان کند .

زهره : این فیلم تا چه اندازه واقعیست ؟

فاطمه سعی میکند با توجه به اطلاعات قبلی (پیش سازمان دهنده ها) و متن کتاب پرسش او را پاسخ دهد و معلم پاسخ او را تکمیل میکند .

معلم : بچه ها از کدام قسمت فیلم بیشتر خوشتان آمد؟

نیایش : در مورد جنگ های تیمور و جنگ جو بودنش

عاطفه : معماری ایران در زمان تیموریان

مریم : رواج پول ها و سکه های آن زمان

مهارت پرسش کردن و ارزشیابی تکوینی

- ✓ سولاتی از متن درس و توضیحات خواسته میشود.
- ✓ دانشمندان و شعرای مهم دوره مغول را نام ببرید.

- ✓ شاهرخ که بود و چه کرد.
- ✓ خواجه رشیدالدین همدانی که بود و چه کرد.

مهارت تمرین کردن

دانش آموزان را به گروه های ۵ نفره تقسیم میکنیم و به هر گروه یک موضوع مشخص ارائه میکنیم و از آنها میخواهیم که هر یک در گروه خود به بحث و تبادل بپردازند و در پایان از نماینده هر گروه میخواهیم نتایج مشخص خود را باهم در میان بگذارند.

- ✓ گروه ۱: دانشمندان و شعرای مهم دوره مغول
- ✓ گروه ۲: روند ورود مغولان و کارهایی که انجام داده اند.
- ✓ گروه ۳: رواج سکه و پول در حکومت تیمور و ایلخانان
- ✓ گروه ۴: شهرنشینی در زمان مغولان
- ✓ گروه ۵: در مورد شاهرخ و اقدامات مهم او

مهارت پایان دادن درس و جمع بندی

چگونگی تغییر روش مغولان در آبادانی و بازسازی ویرانه ها توضیح داده شد. وزیران دانشمند و نقش آنها در آبادانی ایران بیان شد و شاهرخ و کارهای مهم او از جمله مسجد گوهرشاد معرفی شد.

فعالیت های پایانی تدریس: ارزشیابی پایانی

- ✓ رصدخانه مراغه به همت خواجه نصیرالدین توسی تاسیس شد. صحیح غلط
- ✓ جانشینان چنگیز و هلاکو و تیمور به دین اسلام روی آوردند و مسلمان شدند. صحیح غلط
- ✓ خواجه رشید الدین همدانی از مشاوران هلاکو بود. صحیح غلط
- ✓ پسر چنگیز مردی نیکوکار بود. صحیح غلط
- ✓ جانشینان تیمور و هلاکو با حمله به ایران خرابی های زیادی به بار آوردند. صحیح غلط

سوالات کتبی صحیح و غلط

- ✓ رصدخانه مراغه به همت تاسیس شد.
- ✓ خواجه نصیرالدین توسی از مشاوران بود.
- ✓ به همت همسرشاهرخ در مشهد مسجد ساخته شد.
- ✓ خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی از وزیران دانشمند دوره بود.
- ✓ شاهرخ پسر برخلاف پدر خود مردی نیکوکار بود.

سوالات کتبی جای خالی

- ✓ کدام وزیر ایلخانان چندین کتاب علمی نوشت؟
- الف) خواجه نظام الملک ب) عطار نیشابوری

سوالات کتبی چهار گزینه ای

<p>✓ (ج) خواجه نصیرالدین توسی (د) خواجه رشید الدین فضل الله همدانی ✓ کدامیک از افراد زیر از شاعران بزرگ دوره مغول نیست؟ الف) حافظ (ب) مولوی ج) شهریار (د) عطار نیشابوری ✓ شاهرخ پسر کدام فرمانده مغول بود؟ الف) غایرخان (ب) تیمور خان ج) چنگیزخان (د) هلاکوخان ✓ مسجد گوهرشاد مشهد به همت چه کسی ساخته شد؟ الف) شاهرخ (ب) گوهرشاد ج) تیمور (د) هلاکو خان ✓ کدامیک از افراد زیر از مشاوران هلاکو بود؟ الف) فضل الله همدانی (ب) نصیرالدین توسی ج) شاهرخ (د) چنگیز</p>	
<p>✓ در زمان جانشینان چنگیز و هلاکو و تیمور مردم ایران چه کردند؟ ✓ شاعران بزرگ دوره های مغول و تیموری را نام ببرید . ✓ شاهرخ که بود و چه کرد ؟ ✓ خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی که بود و چه کرد؟ ✓ ایرانیان چه تاثیراتی بر جانشینان چنگیز و تیمور گذاشتند؟</p>	<p>سوالات کتبی تشریحی</p>
<p>دادن تکالیف و فعالیت های عملی</p> <p>✓ انجام فعالیت های ارائه شده و فعالیت کتاب ✓ ارائه تحقیق درباره مولوی یا سعدی و دوره ای در آن می زیسته اند</p>	
<p>نقد و بررسی درس</p> <p>نقاط قوت تدریس</p> <p>معلم ارتباط کلامی مناسبی با دانش آموزان برقرار می کند . بین دانش آموزان تبعیضی قائل نمیشود . حتی الامکان سعی میکند مطالب خشک تاریخ را با طنز و حکایات امیخته کند. برای تدریس از نمایش فیلم بهره میبرد.</p> <p>نقاط ضعف</p> <p>معلم در کلاس بیش از حد راه می رود . با دانش آموزان بیش از حد صمیمی و مهربان است.</p> <p>ارائه مناسب و راهبردهای علمی جهت تقویت نقاط قوت و محاسن درس</p> <p>-----</p> <p>ارائه پیشنهاد های مناسب و راهبردهای علمی جهت حذف یا تعدیل معایب و نقاط ضعف درس</p> <p>-----</p>	